

Sprawozdanie

z wykonania planu finansowego

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

za 2018 rok

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	4
2.	PRZYCHODY ZAKŁADU	4
2.1.	Odpis z FUS	6
2.2.	Odpis z FEP	7
2.3.	Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS	7
2.4.	Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty	9
2.5.	Przychody finansowe	11
2.6.	Pozostałe przychody	11
3.	KOSZTY DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU	12
3.1.	Amortyzacja	14
3.2.	Materiały i energia	15
3.3.	Usługi obce	16
3.4.	Podatki i opłaty	19
3.5.	Wynagrodzenia	22
3.6.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	23
3.7.	Pozostałe koszty	24
3.8.	Koszty finansowe	25
3.9.	Pozostałe koszty operacyjne	25
4.	Wydatki inwestycyjne	26
5.	Odsetki do otwartych funduszy emerytalnych	26
6.	Wynik finansowy	26
7.	Środki finansowe	26
8.	Zobowiązania, należności i zapasy	27
	Załącznik – Sprawozdanie RB-40	28

1. WSTĘP

Plan finansowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na 2018 rok zatwierdzony został przez Radę Nadzorczą ZUS uchwałą Nr 45/VII/IV/2017 z dnia 11 września 2017 r. w wersji zgodnej z załącznikiem do projektu ustawy budżetowej na rok 2018, skierowanym przez Ministra Rozwoju i Finansów do konsultacji w ramach Rady Dialogu Społecznego. W planie tym, pierwotnie zaplanowana przez Zakład wielkość kosztów bieżących (4.849.939 tys. zł) została ograniczona o 40 mln zł. Zmniejszenie kosztów dotyczyło: usług przetwarzania danych (o 20 mln zł) oraz usług obcych pozostałych (o 20 mln zł). Uchwałą Rady Nadzorczej ZUS Nr 2/I/V/2017 z dnia 24 października 2017 r. zatwierdzone zostały zmiany w planie finansowym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na 2018 rok i dotyczyły przywrócenia pierwotnie zaplanowanych kosztów (o 40 mln zł), tj. pierwotnej wersji projektu planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2018 z kosztami zaplanowanymi w kwocie przed zmianą (4.849.939 tys. zł).

Plan ten został w 2018 roku zmieniony raz w zakresie pozycji przychodów i kosztów działalności bieżącej. Zmiana planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na 2018 rok została zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej ZUS Nr 38/VII/V/2018 z dnia 28 września 2018 r. Powyższe zmiany miały wpływ na wzrost przychodów ogółem oraz wynik netto i wynik brutto.

Dane ze sprawozdania z wykonania planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za 2018 rok zaprezentowane zostały w porównaniu do analogicznych danych pochodzących z roku 2017.

2. PRZYCHODY ZAKŁADU

Rok 2018 był rokiem, w którym Zakład zrealizował przychody na poziomie przychodów zaplanowanych. Przychody Zakładu (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych) wyniosły ogółem **4.506.821 tys. zł** (tj. 100,0% planu), z czego:

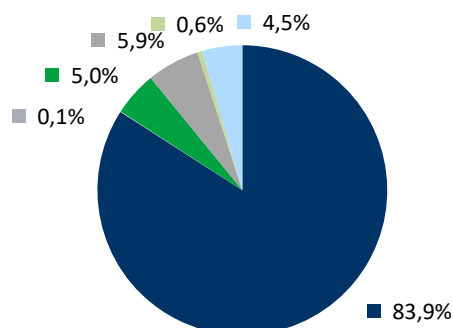
- przychody planowane 4.504.453 tys. zł (tj. 99,9% planu),
- przychody nieplanowane 2.368 tys. zł.

W analogicznym okresie roku poprzedniego uzyskano przychody ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych) w kwocie 4.299.243 tys. zł, co stanowiło 101,1% planu. Uzyskane w 2018 roku przychody ogółem były wyższe r/r o 207.578 tys. zł (wzrost o 4,8%).

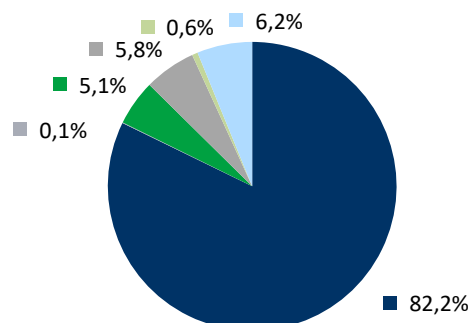
Struktura przychodów ogółem w 2018 roku różniła się nieznacznie od roku poprzedniego. Nastąpił wzrost udziału pozostałych przychodów o 1,7%, przy jednoczesnym spadku udziału przychodów z tytułu odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych („FUS”) o 1,7%.

Strukturę przychodów ogółem w 2017 i 2018 roku przedstawiają wykresy 1 i 2.

Wykres 1. Struktura przychodów ogółem na dn. 31.12.2017 r.

Wykres 2. Struktura przychodów ogółem na dn. 31.12.2018 r.

- Odpis z FUS na działalność ZUS
- Odpis na Fundusz Emerytur Pomostowych
- Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS
- Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty
- Przychody finansowe
- Pozostałe przychody

Przychody planowane stanowiły 99,9% przychodów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych), z czego najwyższą pozycję stanowił odpis z FUS na działalność Zakładu (82,2% przychodów ogółem). Przychody nieplanowane w 2018 roku wyniosły łącznie kwotę 2.368 tys. zł i stanowiły 0,1% przychodów ogółem.

Tabela 1. Zestawienie przychodów Zakładu za 2018 r.

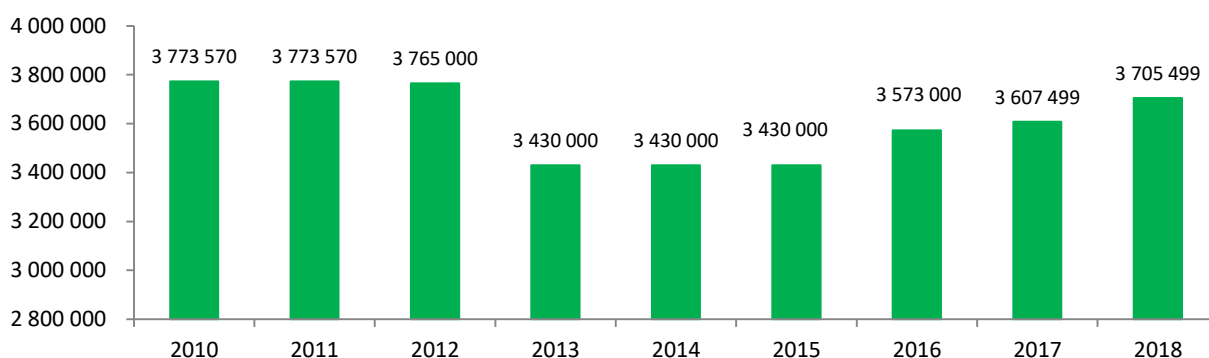
Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Przychody ogółem w tym:	4 299 243	101,1%	4 508 181	4 506 821	100,0%
Odpis z FUS na działalność ZUS	3 607 499	100,0%	3 705 499	3 705 499	100,0%
Odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych	2 627	100,0%	3 022	3 022	100,0%
Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS	213 054	101,1%	224 399	230 182	102,6%
Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty	252 057	100,6%	270 632	260 503	96,3%
Przychody finansowe	32 309	127,2%	34 290	29 084	84,8%
Pozostałe przychody	191 696	122,5%	270 339	278 531	103,0%

2.1. Odpis z FUS

Odpis z FUS w 2018 roku był główną pozycją uzyskanych przez Zakład przychodów planowanych. W strukturze przychodów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych) jego wielkość stanowiła 82,2%.

Wysokości odpisu z FUS w latach 2010 – 2018 przedstawia wykres 3.

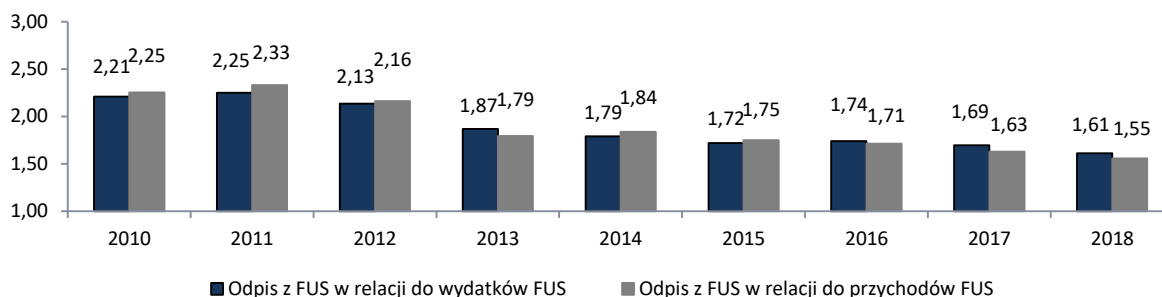
Wykres 3. Odpis z FUS w latach 2010-2018 (w tys. zł).

Wysokość odpisu z FUS na działalność Zakładu, w zatwierdzonym uchwałą Nr 38/VII/V/2018 z dnia 28 września 2018 r. przez Radę Nadzorczą ZUS planie finansowym na rok 2018 wynosiła 3.705.499 tys. zł. Wysokość odpisu z FUS jest ustalana co roku w ustawie budżetowej. Wysokość odpisu z FUS w ostatnich latach kształtowała się na poziomie między 3.430 – 3.705 mln zł rocznie, przy czym lata 2016 – 2018 to okresy, w których wysokość odpisu z FUS była podwyższana. Odpis z FUS na działalność ZUS stanowi koszt po stronie wydatków FUS. W roku 2018 odpis był wyższy od wielkości z roku poprzedniego o 98.000 tys. zł. Jednak wzrost odpisu nie wpłynął na istotne zwiększenie obciążenia nim Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co obrazuje wskaźnik relacji odpisu z FUS do wydatków FUS. W 2018 r. wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 1,61% i był niższy o 0,08% od analogicznego wskaźnika w roku 2017.

Wysokość relacji odpisu z FUS do przychodów i wydatków FUS przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Odpis z FUS w relacji do przychodów FUS i wydatków FUS w latach 2010-2018 w %.

2.2. Odpis z FEP

Wysokość odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych („FEP”) w 2018 roku wyniosła 3.022 tys. zł (tj. 100,0% planu) i była wyższa o 395 tys. zł (wzrost o 15%) w relacji do wysokości odpisu w roku 2017. Wysokość odpisu z FEP, podobnie jak odpisu z FUS, ustalana jest w ustawie budżetowej.

2.3. Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS

Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS uzyskiwane są z tytułu poboru i dochodzenia składek na otwarte fundusze emerytalne („OFE”), Fundusz Pracy („FP”) i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych („FGŚP”) oraz ubezpieczenie zdrowotne do Narodowego Funduszu Zdrowia („NFZ”). Przychody te naliczane są jako odsetek od wielkości składek według określonego wskaźnika (zgodnie z właściwym ustawodawstwem lub zawartymi umowami i porozumieniami).

W 2018 roku Zakład uzyskał przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS w kwocie ogółem 230.182 tys. zł (tj. 102,6% planu). W roku 2017 przychody uzyskane z tego tytułu przez Zakład wyniosły 213.054 tys. zł (tj. 101,1% planu). Porównując przychody uzyskane przez Zakład, w 2018 roku z tego tytułu uzyskano przychody wyższe r/r o 17.128 tys. zł, tj. o 8,0%. Głównym źródłem wzrostu były wyższe przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Uzyskane przez Zakład za 2018 roku przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Szczegółowe zestawienie przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS za 2018 r.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS:	213 054	101,1%	224 399	230 182	102,6%
Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na OFE	12 961	97,2%	13 077	13 125	100,4%
Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP, FGŚP	58 008	101,4%	59 776	64 825	108,4%
Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne do NFZ	142 085	101,4%	151 546	152 232	100,5%

Poziom realizacji planu w zakresie poszczególnych przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS był zróżnicowany. W 2018 roku dominującym źródłem w tej grupie przychodów były przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne do NFZ. W ujęciu wartościowym wyniosły one 152.232 tys. zł, co stanowiło 100,5% planu. Przychody te były również wyższe r/r o 10.147 tys. zł (tj. o 7,1 %) od analogicznych przychodów

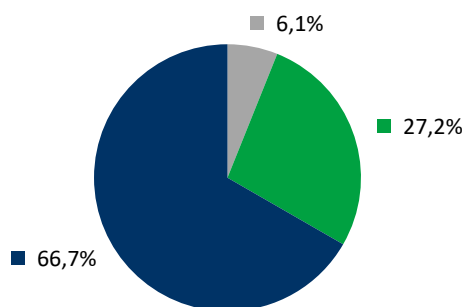
uzyskanych w 2017 roku – wówczas Zakład uzyskał przychody z tego tytułu w wysokości 142.085 tys. zł (tj. 101,4% planu). Jednocześnie w 2018 roku w stosunku do roku 2017 zwiększył się udział przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne w przychodach ogółem z 3,3% do 3,4%.

Z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP i FGŚP w 2018 roku Zakład uzyskał przychody w kwocie 64.825 tys. zł, tj. o 8,4% wyższej od kwoty zaplanowanej na 2018 rok. Kluczowa dla wzrostu przychodów z tego tytułu była dobra koniunktura na rynku pracy, dynamiczny wzrost zatrudnienia oraz rosnące płace. Przychody uzyskane z tego tytułu przez Zakład, były wyższe r/r o 6.817 tys. zł (tj. o 11,8%). Udział przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP i FGŚP w przychodach ogółem Zakładu zwiększył się z 1,3% do 1,4%.

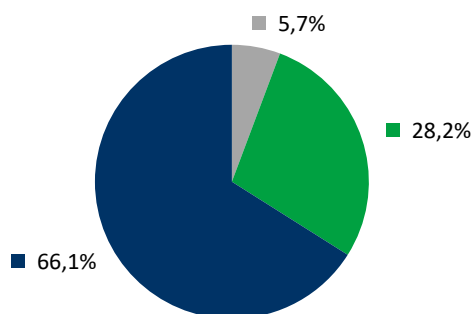
W 2018 roku Zakład uzyskał również przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na OFE w kwocie 13.125 tys. zł, tj. o 0,4% wyżej od kwoty zaplanowanej na 2018 rok. Porównując przychody uzyskane z tego tytułu przez Zakład, w 2018 roku były one wyższe r/r o 164 tys. zł (tj. o 1,3%) – w roku 2017 Zakład uzyskał przychody z tego tytułu w wysokości 12.961 tys. zł. Udział przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek na OFE w przychodach ogółem Zakładu nie zmienił się w 2018 roku i wyniósł 0,3%.

Udział poszczególnych grup przychodów w osiągniętych przychodach ogółem z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS w 2017 i 2018 r. przedstawiają wykresy 5 i 6.

Wykres 5. Struktura przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż FUS na dn. 31.12.2017 r.

Wykres 6. Struktura przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż FUS na dn. 31.12.2018 r.

- Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne do NFZ
- Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na OFE
- Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP, FGŚP

2.4. Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty

Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty uzyskiwane są z tytułu obsługi wypłaty rent socjalnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, świadczeń na rzecz kombatantów, świadczeń zbiegowych realizowanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego („KRUS”) oraz pozostałych świadczeń (w tym przychody od komorników za udzielenie informacji).

W 2018 roku Zakład uzyskał przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty w kwocie ogółem 260.503 tys. zł (tj. 96,3% planu). W roku 2017 przychody uzyskane z tego tytułu przez Zakład wyniosły 252.057 tys. zł (tj. 100,6% planu). Przychody uzyskane z tego tytułu przez Zakład, w 2018 roku były wyższe w ujęciu r/r o 8.446 tys. zł, tj. o 3,4%, na co wpłynęły przede wszystkim wyższe w ujęciu r/r o 11.517 tys. zł przychody z tytułu obsługi rent socjalnych, o 4.785 tys. zł przychody z tytułu obsługi pozostałych świadczeń oraz o 575 tys. zł przychody z tytułu świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS.

Szczegółowo w ujęciu wartościowym oraz procentowym uzyskane przez Zakład za 2018 roku przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Szczegółowe zestawienie przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty za 2018 r.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty:	252 057	100,6%	270 632	260 503	96,3%
Renty socjalne	67 069	101,3%	77 209	78 586	101,8%
Zasiłki i świadczenia przedemerytalne	24 760	86,2%	26 159	16 823	64,3%
Świadczenia na rzecz kombatantów	22 938	96,0%	22 876	22 445	98,1%
Świadczenia zbiegowe realizowanych przez KRUS	15 491	103,3%	15 836	16 066	101,5%
Obsługa pozostałych świadczeń	121 798	104,5%	128 552	126 583	98,5%

W 2018 roku poziom realizacji planu w zakresie poszczególnych przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty był zróżnicowany. Dominującym źródłem przychodów w tej grupie były przychody z tytułu obsługi pozostałych świadczeń. W ujęciu wartościowym wyniosły 126.583 tys. zł, co stanowiło 98,5% planu. Przychody te były również wyższe o 4.785 tys. zł (tj. o 3,9%) od analogicznych przychodów uzyskanych w 2017 roku

w wysokości 121.798 tys. zł. W 2018 roku w relacji do roku 2017 nie zmienił się udział przychodów z tego tytułu w przychodach ogółem i wyniósł 2,8%.

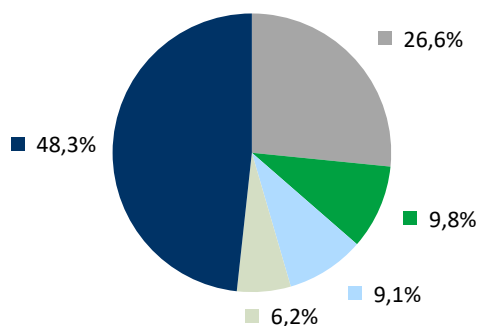
W 2018 roku, analogicznie jak w roku poprzednim, w tej grupie przychodów największy udział w przychodach ogółem miały przychody uzyskane z tytułu obsługi pozostałych świadczeń, i utrzymywały się na tym samym poziomie co w roku poprzednim (tj. 2,8%). Wpływ na to miał głównie wzrost przychodów uzyskanych z tytułu informacji udzielanych komornikom, które wzrosły r/r o kwotę 4.711 tys. zł tj. o 4,4%.

Przychody z tytułu rent socjalnych w roku 2018 Zakład uzyskał w kwocie 78.586 tys. zł, tj. o 1,8% wyżej od kwoty zaplanowanej. Porównując przychody uzyskane z tego tytułu przez Zakład, w 2018 roku były one wyższe r/r o 11.517 tys. zł, (tj. o 17,2%) – w roku 2017 Zakład uzyskał przychody z tego tytułu w wysokości 67.069 tys. zł. Wzrost przychodów z tego tytułu był spowodowany wejściem w życie *ustawy z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rencie socjalnej (Dz. U. 2018 poz. 933)*. Udział przychodów z tytułu rent socjalnych w przychodach ogółem Zakładu zwiększył się z 1,6% do 1,7%.

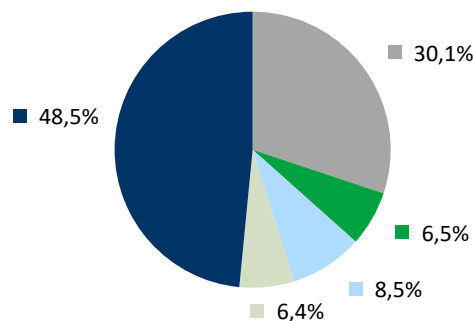
Przychody z tytułu zasiłków i świadczeń przedemerytalnych w roku 2018 Zakład uzyskał w kwocie 16.823 tys. zł, tj. o 35,7% niższej od kwoty zaplanowanej na 2018 rok. Porównując przychody uzyskane z tego tytułu przez Zakład, w 2018 roku były one niższe r/r o 7.937 tys. zł, (tj. o 32,1%) – w roku 2017 Zakład uzyskał przychody z tego tytułu w wysokości 24.760 tys. zł. Spadek przychodów z tytułu zasiłków i świadczeń przedemerytalnych był spowodowany wejściem w życie *ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017 poz. 38, z późn. zm.)*. Obniżenie wieku emerytalnego wpłynęło bezpośrednio na zmniejszenie się liczby osób uprawnionych do ubiegania się o zasiłki i świadczenia przedemerytalne.

Udział poszczególnych grup przychodów w osiągniętych przychodach ogółem z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty w 2017 i 2018 r. przedstawiają wykresy 7 i 8.

Wykres 7. Struktura przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty na dn. 31.12.2017 r.

Wykres 8. Struktura przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty na dn. 31.12.2018 r.

- Obsługa pozostałych świadczeń
- Renty socjalne
- Zasiłki i świadczenia przedemerytalne
- Świadczenia na rzecz kombatanatów
- Świadczenia zbiegowe realizowanych przez KRUS

2.5. Przychody finansowe

Przychody finansowe Zakładu w 2018 r. wyniosły 29.084 tys. zł, z czego przychody planowane w kwocie 29.011 tys. zł (tj. 84,6% planu), a nieplanowane w kwocie 73 tys. zł. W relacji do roku 2017 uzyskano przychody finansowe niższe o 3.225 tys. zł (tj. o 10,0%).

Na przychody finansowe planowane składają się głównie odsetki, z czego dominujące to:

- odsetki od środków na rachunkach bieżących i rachunkach bankowych lokat krótkoterminowych – łącznie 14.778 tys. zł,
- odsetki od długoterminowych papierów wartościowych – kwota 8.547 tys. zł,
- odsetki uzyskane (wycofane) od OFE – kwota 3.603 tys. zł.

Przychody finansowe nieplanowane w kwocie 73 tys. zł zostały uzyskane z tytułu dodatnich różnic kursowych.

2.6. Pozostałe przychody

Pozostałe przychody zostały uzyskane przez Zakład w 2018 roku w kwocie 278.531 tys. zł (tj. 103,0% planu), z czego przychody planowane w kwocie 276.236 tys. zł (tj. 102,2% planu) oraz przychody nieplanowane w kwocie 2.295 tys. zł. Pozostałe przychody planowane uzyskane przez Zakład w ubiegłym roku były wyższe o 99.759 tys. zł od analogicznych przychodów uzyskanych w roku 2017. Udział pozostałych przychodów w przychodach ogółem Zakładu zwiększył się z 4,5% do 6,2%. Dominujący wpływ na kształtowanie się tej grupy przychodów miały przychody z tytułu

zwrotu kosztów egzekucyjnych w kwocie 183.145 tys. zł. W ujęciu r/r przychody w tej pozycji były wyższe o 91.351 tys. zł, tj. o 99,5%. Na wzrost tych przychodów miała wpływ zmiana w kolejności i sposobie rozliczenia wpłat na należności Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz innych należności, w związku z wejściem w życie od dnia 1 stycznia 2018 roku *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2017 poz. 1831)*.

Ponadto znaczące pozycje pozostałych przychodów planowanych stanowiły m.in.:

- wynagrodzenie za terminowe wpłacanie podatku i składek oraz za ustalenie i wypłatę świadczeń z ubezpieczenia chorobowego – kwota 52.112 tys. zł,
- otrzymane odszkodowania, kary i grzywny od osób fizycznych oraz prawnych – kwota 13.901 tys. zł.
- zwrot zasądzonych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego – kwota 13.172 tys. zł.

Łącznie pozostałe przychody nieplanowane w 2018 roku wyniosły 2.295 tys. zł, z czego:

- kwota 2.264 tys. zł stanowi rozliczenie otrzymanych w latach poprzednich środków, na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, dotyczących projektów:
 - POWER-OŚRODKI „Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy”,
 - POWER-STUDIA „Wdrożenie nowego modelu kształcenia specjalistów ds. zarządzania rehabilitacją – jako elementu systemu kompleksowej rehabilitacji w Polsce”.
- kwota 31 tys. zł stanowi wpływy uzyskane z tytułu zdarzeń losowych.

W relacji r/r nieplanowane pozostałe przychody były niższe o 12.924 tys. zł.

Ponadto, w 2018 roku:

- rozwiązane zostały rezerwy (20.264 tys. zł) na postępowania sądowe oraz niewykorzystane urlopy pracownicze,
- zmniejszono odpisy aktualizujące wartość należności w kwocie 5.164 tys. zł,
- dokonane zostały odpisy aktualizujące wartość inwestycji w kwocie 5.300 tys. zł.

Zdarzenia powyższe znalazły swoje odzwierciedlenie w przychodach ogółem Zakładu, natomiast jako pozycje memoriałowe nie spowodowały wpływu środków pieniężnych.

3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU

W 2018 roku łączne koszty działalności bieżącej Zakładu wraz z amortyzacją według stawek wyniosły **4.239.201 tys. zł** (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych), a bez amortyzacji według stawek – 4.005.541 tys. zł. W stosunku do planu

finansowego ZUS na 2017 rok, koszty działalności bieżącej ogółem z amortyzacją zostały zrealizowane przez Zakład w 87,4% planu (bez amortyzacji według stawek w 89,8% planu). W roku 2017 koszty ogółem z amortyzacją według stawek wyniosły 4.302.078 tys. zł, a bez amortyzacji według stawek – 4.005.842 tys. zł. W ujęciu r/r nastąpił spadek kosztów ogółem z amortyzacją według stawek o 62.877 tys. zł (tj. o 1,5%), a bez amortyzacji według stawek o 301 tys. zł, tj. o 0,01%.

W ujęciu wartościowym i procentowym wysokość poniesionych przez Zakład kosztów działalności bieżącej za 2018 rok w poszczególnych grupach prezentuje tabela 4.

Tabela 4. Szczegółowe zestawienie kosztów działalności bieżącej Zakładu za 2018 r.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Koszty ogółem działalności bieżącej z amortyzacją wg stawek	4 302 078	91,9%	4 849 939	4 239 201	87,4%
Koszty ogółem działalności bieżącej (bez amortyzacji wg stawek)	4 005 842	93,0%	4 458 377	4 005 541	89,8%
Amortyzacja	299 156	78,6%	397 472	238 307	60,0%
Materiały i energia	103 513	76,4%	142 000	100 880	71,0%
Usługi obce	833 478	81,1%	1 167 430	837 891	71,8%
Podatki i opłaty	40 859	68,4%	56 963	36 073	63,3%
Wynagrodzenia	2 471 242	99,8%	2 478 925	2 470 663	99,7%
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	516 754	94,7%	548 809	518 803	94,5%
Pozostałe	30 061	65,5%	45 040	30 006	66,6%
Koszty finansowe	155	15,5%	1 000	254	25,4%
Pozostałe koszty operacyjne	6 860	72,5%	12 300	6 324	51,4%

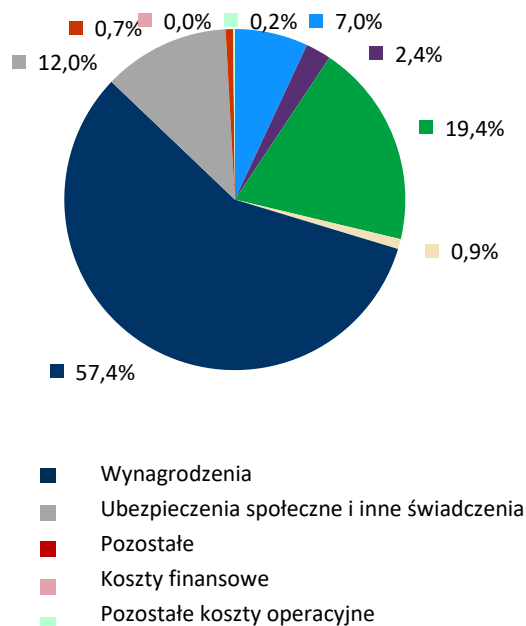
Struktura kosztów ogółem działalności bieżącej (z amortyzacją według stawek) w 2018 roku zasadniczo nie uległa zmianie w stosunku do roku 2017. W dalszym ciągu największy udział w kosztach działalności bieżącej miały:

- koszty wynagrodzeń (58,3% kosztów ogółem) – które w stosunku do roku 2017 uległy wzrostowi (57,4% kosztów),
- usługi obce (19,8% kosztów ogółem) – które w stosunku do roku 2017 uległy niewielkiemu wzrostowi (19,4% kosztów),

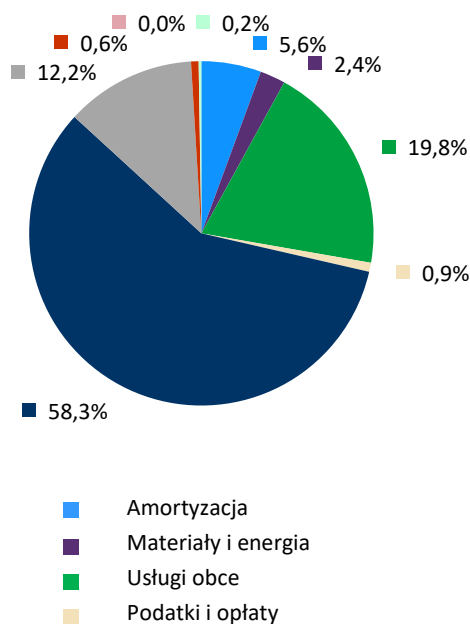
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia (12,2% kosztów ogółem) – które w stosunku do roku 2017 uległy nieznacznemu wzrostowi (12,0% kosztów).

Strukturę kosztów ogółem działalności bieżącej (z amortyzacją) w 2017 i 2018 roku zaprezentowano na wykresach 9 i 10.

Wykres 9. Struktura kosztów ogółem działalności bieżącej (z amortyzacją) – na dn. 31.12.2017 r.

Wykres 10. Struktura kosztów ogółem działalności bieżącej (z amortyzacją) – na dn. 31.12.2018 r.

Koszty działalności bieżącej planowane (z amortyzacją według stawek) wartościowo w 2018 roku wyniosły 4.238.984 tys. zł (tj. 87,4% planu) i stanowiły niemalże 100% kosztów ogółem. Były one niższe od kwoty planowanej na 2018 rok o 610.955 tys. zł. W roku poprzedzającym, koszty działalności bieżącej planowane wyniosły 4.302.036 tys. zł (tj. 91,9% planu). W ujęciu r/r spadły one o 63.052 tys. zł (tj. o 1,5%).

W 2018 roku poniesione zostały również koszty nieplanowane z tytułu ujemnych różnic kursowych (151 tys. zł), strat ze zbycia inwestycji (kwota 30 tys. zł) oraz zdarzeń losowych o charakterze nadzwyczajnym (kwota 36 tys. zł). W roku poprzedzającym koszty nieplanowane wyniosły 42 tys. zł, w tym z tytułu: ujemnych różnic kursowych (18 tys. zł), strat ze zbycia inwestycji (kwota 20 tys. zł) oraz zdarzeń losowych o charakterze nadzwyczajnym (4 tys. zł).

3.1. Amortyzacja

Koszty amortyzacji w 2018 roku wyniosły 238.307 tys. zł, tj. 60,0% planu i stanowiły 5,6% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych). Były one niższe od kwoty planowanej o 159.165 zł (tj. 40,0%). W porównaniu do roku 2017 nastąpił dalszy spadek

kosztów amortyzacji o kwotę 60.849 tys. zł, tj. o 20,3%, (w 2017 roku koszty amortyzacji ukształtowały się na poziomie 299.156 tys. zł). W zakresie kosztów amortyzacji, dominującą pozycją stanowią koszty amortyzacji według stawek (naliczane od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych), które w stosunku do analogicznego okresu 2017 roku wykazały tendencję spadkową tj. o 62.576 tys. zł, tj. o 21,1%). Spadek kosztów amortyzacji stanowi pochodną poziomu realizacji planu rzeczowo-finansowego działalności ZUS w zakresie budowy i zakupów środków trwałych w poprzednich latach, przy jednoczesnym postępującym zużywaniu się aktualnie posiadanego majątku Zakładu. Plan rzeczowo – finansowy został w 2017 roku wykonany na poziomie 42,1%, a w 2018 roku na poziomie 38,4%.

Tabela 5. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie kosztów amortyzacji.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Amortyzacja ogółem	299 156	78,6%	397 472	238 307	60,0%
Amortyzacja według stawek	296 236	78,8%	391 562	233 660	59,7%
Zakup wyposażenia o niskiej wartości	2 920	66,3%	5 910	4 647	78,6%

3.2. Materiały i energia

Koszty zużycia materiałów i energii w 2018 roku wyniosły 100.880 tys. zł (tj. 71,0% planu) i stanowiły 2,4% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych). Koszty te były niższe od kwoty planowanej o 41.120 tys. zł (tj. o 29,0%). W porównaniu do roku 2017 nastąpił spadek kosztów zużycia materiałów i energii o kwotę 2.633 tys. zł (tj. o 2,5%). W 2017 roku koszty zużycia materiałów i energii ukształtowały się na poziomie 103.513 tys. zł (tj. 76,4% planu).

Tabela 6. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie kosztów zużycia materiałów i energii.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Materiały i energia	103 513	76,4%	142 000	100 880	71,0%

Dominujący wpływ na poziom realizacji kosztów zużycia materiałów i energii w ubiegłym roku miały (analogicznie jak w latach poprzednich) koszty zużycia energii zrealizowane w kwocie 61.373 tys. zł (60,8% ogółu kosztów materiałów i energii). W zakresie kosztów zużycia energii plan

został zrealizowany w 78,7%. Oszczędności w stosunku do planu zostały uzyskane w związku z realizacją umowy centralnej na dostawę energii elektrycznej (z Polską Grupą Energetyczną PGE S.A.), jak również dzięki korzystnym warunkom atmosferycznym w 2018 roku, skutkującym niższym zużyciem gazu oraz oleju opałowego i napędowego.

W zakresie kosztów zużycia materiałów plan finansowy został zrealizowany w kwocie 39.507 tys. zł, tj. 61,7% planu. Główne przyczyny niższego wykonania tej pozycji kosztowej w 2018 roku to:

- uzyskanie korzystniejszych ofert od kontrahentów w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz ograniczenie kosztów zużycia papieru i materiałów eksploatacyjnych do urządzeń drukujących, m.in. dzięki elektronicznej obiegu dokumentów,
- niższe zużycie materiałów i części zamiennych do urządzeń drukujących, maszyn i urządzeń poligraficznych, materiałów związanych z eksploatacją budynków oraz taboru samochodowego, z uwagi na mniejszą awaryjność urządzeń i samochodów oraz mniejszą niż szacowano ilość awarii i koniecznych napraw,
- niższe zużycie druków zwolnień lekarskich – ZUS ZLA, w związku z wdrożeniem elektronicznego sposobu wystawiania zwolnień lekarskich [e – ZLA],
- oszczędności na kosztach zużycia paliwa spowodowane korzystnie zawartą umową centralną na zakup paliwa (z wykonawcami Orlen S.A. i Lotos S.A. oraz Circle K),
- mniejsze zapotrzebowanie na zakup telefonów komórkowych i modemów do użycia przez pracowników.

3.3. Usługi obce

Koszty usług obcych w 2018 roku wyniosły ogółem 837.891 tys. zł (tj. 71,8% planu) i stanowiły 19,8% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych). Koszty usług obcych były niższe od kwoty planowanej o 329.539 tys. zł (tj. o 28,2%). W porównaniu do roku 2017 nastąpił ich wzrost o kwotę 4.413 tys. zł (tj. o 0,5%). W roku 2017 koszty usług obcych wyniosły 833.478 tys. zł (tj. 81,1% planu).

Tabela 7. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie kosztów usług obcych.

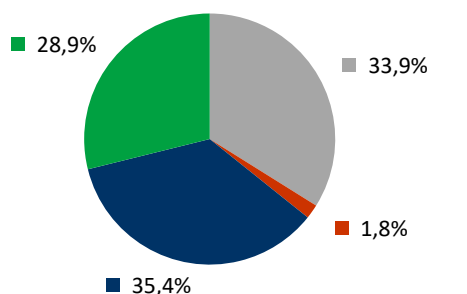
Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Usługi obce	833 478	81,1%	1 167 430	837 891	71,8%
Usługi pocztowe i bankowe	282 746	92,7%	364 850	324 537	89,0%
Usługi telekomunikacyjne	15 419	70,1%	18 100	15 660	86,5%
Usługi związane z przetwarzaniem danych	295 240	76,7%	440 600	252 453	57,3%
Pozostałe, w tym:	240 073	76,1%	343 880	245 242	71,3%
Koszty najmu i utrzymania budynków, pomieszczeń i lokali	119 781	86,9%	160 949	132 502	82,3%
Remonty	54 652	57,5%	98 000	47 777	48,8%
<i>remonty budowlane</i>	17 331	86,7%	20 000	16 020	80,1%
<i>serwis i konserwacja urządzeń</i>	37 321	49,8%	78 000	31 757	40,7%

Struktura kosztów usług obcych w 2018 roku uległa zmianom w stosunku do struktury kosztów z 2017 roku. Dominującą pozycję w tej grupie kosztów były koszty usług pocztowych i bankowych (38,7% kosztów usług obcych), gdzie odnotowano wzrost w stosunku do 2017 r. o 41.791 tys. zł (tj. o 14,8%) z uwagi na znaczący wzrost stawek w zakresie przekazów pocztowych oraz korespondencji w wyniku zawartych w drugim półroczu 2017 roku umów z Poczta Polska S.A. Natomiast w ujęciu r/r spadły o 42.787 tys. zł (tj. o 14,5%) usługi związane z przetwarzaniem danych tj. usługi informatyczne ponoszone na utrzymanie Kompleksowego Systemu Informatycznego, usługi przetwarzania danych w zakresie świadczeń przez ośrodki obliczeniowe ZETO oraz pozostałe usługi informatyczne.

Jednocześnie w ujęciu r/r nastąpił wzrost kosztów usług pozostałych o 5.169 tys. zł (tj. 2,2%), na co dominujący wpływ miały koszty najmu i utrzymania budynków, pomieszczeń i lokali, które w ujęciu r/r wzrosły o 12.721 tys. zł, tj. o 10,6%. Wzrost tych kosztów, w szczególności usług utrzymania czystości oraz dozoru i ochrony mienia, spowodowany był koniecznością uwzględnienia uregulowań prawa zamówień publicznych, umożliwiających kontrahentom występowanie o zwiększenie wynagrodzenia w związku z już zawartą umową, jeżeli wzrost ich kosztów z tytułu realizacji zawartej umowy, spowodowany będzie zmianą przepisów prawa.

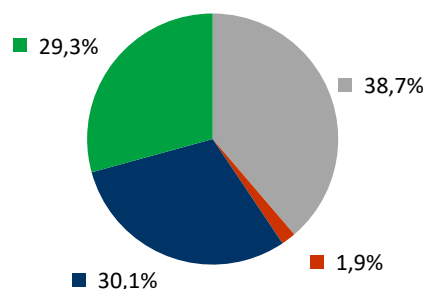
Strukturę kosztów usług obcych w 2017 i 2018 roku przedstawiają wykresy 11 i 12.

Wykres 11. Struktura kosztów usług obcych na dn. 31.12.2017 r.

- Usługi związane z przetwarzaniem danych
- Usługi pocztowe i bankowe
- Usługi telekomunikacyjne
- Pozostałe

Wykres 12. Struktura kosztów usług obcych na dn. 31.12.2018 r.

Do niższej od planowanej, realizacji planu w zakresie kosztów usług obcych przyczyniły się głównie:

- w zakresie usług związanych z przetwarzaniem danych:
 - zmniejszenie ilości świadczeń przetwarzanych przez Zakłady Elektronicznej Techniki Obliczeniowej – ZETO,
 - przedłużające się postępowanie przetargowe na zawarcie umów ramowych na modyfikację i rozwój KSI,
 - niezrealizowanie planowanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego: serwis (m.in. oprogramowania IBM na platformie Mainframe, Software AG), usługi wsparcia oraz opieki serwisowej (m.in. oprogramowania ORACLE),
 - przesunięcie na rok 2019 zadań w ramach: opieki serwisowej (m.in. urządzeń i oprogramowania HP, oprogramowania IBM, oprogramowania SAP wspierającego funkcjonowanie SWEZ, oprogramowania BMC na platformie Mainframe), rozwoju, utrzymania i migracji do nowego rozwiązania Systemu Zarządzania Tożsamością (IdM),
 - brak zleceń usług dodatkowych w 2018 roku w zakresie utrzymania KSI.
- w zakresie usług telekomunikacyjnych:
 - korzystne stawki opłat za korzystanie z łącz teletransmisyjnych oraz usługi telefonii komórkowej,

- malejącą liczbę wykonywanych połączeń,
- w zakresie pozostałych usług:
 - niepełne wykorzystanie środków zabezpieczonych na ustawowo zagwarantowane wykonawcom waloryzacje stawek dla umów na usługi czystościowe oraz dozór i ochronę mienia,
 - uzyskanie korzystniejszych niż pierwotnie szacowano ofert od kontrahentów na usługi remontowe, konserwacyjne i serwisowe, odprowadzanie ścieków oraz innych umów z zakresu usług obcych,
 - niższe od planowanych koszty usuwania skutków zimy (odśnieżanie budynków i parkingów),
 - niepełne wykorzystanie środków przeznaczonych na wzmocnienie obsad ochrony z tytułu wprowadzenia stopni alarmowych, dojazdów grup interwencyjnych w przypadku nieuzasadnionych alarmów,
 - spadek liczby skierowań wydawanych przez lekarzy orzeczników na dodatkowe badania specjalistyczne dla osób ubiegających się o świadczenie rentowe, w związku z korzystaniem przez nich w trakcie postępowania z dokumentacji medycznej ubezpieczonych,
 - niepełne wykorzystanie środków przeznaczonych na badania konsultacyjne osób ubiegających się o zagraniczne świadczenia pieniężne, ze względu na mniejszą od zakładanej ilość tych badań,
 - rezygnacja (całkowicie lub częściowo) z pierwotnie zaplanowanych zadań lub przesunięcie terminów podpisania umów m.in. w zakresie: serwisu urządzeń HP, serwisu urządzeń i oprogramowania IBM, serwisu pogwarancyjnego urządzeń aktywnych LAN/WAN,
 - brak konieczności wydatkowania środków zabezpieczonych na najem powierzchni biurowej, w związku z ryzykiem niekorzystnego rozstrzygnięcia toczącego się postępowania sądowego w sprawie zwrotu spornej części nieruchomości, w której aktualnie ulokowany jest I Oddział ZUS w Warszawie – w 2018 roku proces sądowy nie został rozstrzygnięty,
 - niepełne wykorzystanie środków na ekspertyzy np. przeciwpożarowe oraz techniczne obiektów, jak również usług doradczych i konsultingowych.

3.4. Podatki i opłaty

Podatki i opłaty w 2018 roku wyniosły ogółem 36.073 tys. zł (tj. 63,3% planu) i stanowiły 0,9% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych). Koszty podatków i opłat były niższe od kwoty planowanej o 20.890 tys. zł (tj. o 36,7%). W porównaniu do

roku 2017 nastąpił spadek tych kosztów o kwotę 4.786 tys. zł (tj. o 11,7%). W roku 2017 koszty podatków i opłat wyniosły 40.859 tys. zł (68,4% planu).

Tabela 8. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie podatków i opłat.

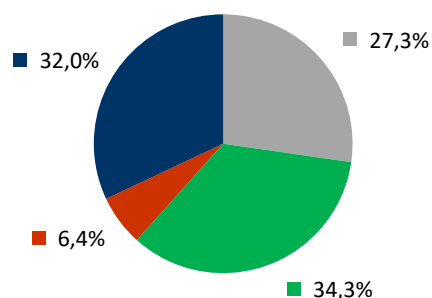
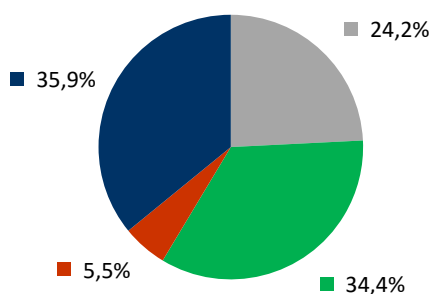
Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Podatki i opłaty	40 859	68,4%	56 963	36 073	63,3%
Podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	9 880	86,5%	11 141	9 868	88,6%
Opłaty urzędowe - egzekucje	14 042	57,3%	24 222	12 376	51,1%
Opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	2 287	75,2%	3 100	2 295	74,0%
Wpłaty na PFRON	14 650	70,4%	18 500	11 534	62,3%

Struktura kosztów podatków i opłat w 2018 roku uległa nieznacznej zmianie w stosunku do struktury kosztów z 2017 roku. Zmiany w strukturze dotyczyły głównie wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych („PFRON”) – zmniejszenie udziału z 35,9% w 2017 r. do 32,0% w 2018 r., zwiększenie udziału opłat za wieczyste użytkowanie gruntów z 5,5 % w 2017 r. do 6,4 % w 2018 r. oraz pozostałych podatków stanowiących źródło dochodów własnych z 24,2% w 2017 r. do 27,3% w 2018 r.

Strukturę kosztów podatków i opłat w 2017 i 2018 roku przedstawiają wykresy 13 i 14.

Wykres 13. Struktura kosztów podatków i opłat na dn. 31.12.2017 r.

Wykres 14. Struktura kosztów podatków i opłat na dn. 31.12.2018 r.

- Wpłaty na PFRON
- Podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego
- Opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów
- Opłaty urzędowe - egzekucje

Na niższe wykonanie planu finansowego Zakładu za 2018 rok w zakresie podatków i opłat wpłynęły przede wszystkim opłaty związane z realizacją zadań działalności statutowej ZUS, w związku z którą Zakładowi przysługują środki prawne właściwe organom administracji publicznej, tj. opłaty i koszty egzekucyjne, sądowe i komornicze itp. zrealizowane w kwocie 12.376 tys. zł (tj. 34,3% kosztów podatków i opłat). W tym zakresie Zakład ma ograniczone możliwości precyzyjnego oszacowania oraz zaplanowania kosztów i opłat egzekucyjnych i komorniczych, które ponoszone są na rzecz organów egzekucyjnych, prowadzących na rzecz jednostek ZUS postępowania egzekucyjne. Stopień realizacji tych kosztów uzależniony jest głównie od skuteczności prowadzonych przez te organy postępowań egzekucyjnych. Ponadto, wpływ na niższe koszty egzekucyjne miały:

- nowelizacja ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201, z późn. zm.), wprowadzająca zmiany w sposobie prowadzenia egzekucji, w zakresie dochodzenia należności w ramach egzekucji „własnej” Zakładu, co spowodowało zwiększenie ilości spraw prowadzonych w drodze egzekucji „własnej”, a to w konsekwencji spowodowało zmniejszenie kosztów opłat komorniczych ponoszonych na rzecz innych organów egzekucyjnych,
- znaczny wzrost liczby zawieranych przez Zakład „układów ratałnych” r/r o 8%, jako forma pomocy dla przedsiębiorców mających problem z terminowym opłaceniem składek. Rozłożenie należności z tytułu składek na raty daje możliwości uregulowania ich w dłuższym okresie, bez trybu egzekucji; w skutek tych działań zmniejszyła się liczba postępowań egzekucyjnych wobec dłużników oraz związanych z tym niższych kosztów opłat porto i opłat komorniczych,
- niższe koszty opłat notarialnych za potwierdzenie pełnomocnictwa poświadczane notarialnie poprzez wnioskowanie do Urzędów Skarbowych o przekazywanie do oddziału uwierzytelnionych kopii dokumentów niezbędnych do dokonania wpisu z hipoteki lub niezbędnych w sprawach spadkowych oraz przesyłanie do sądów kopii pełnomocnictw Dyrektora potwierdzonych przez Radcę prawnego oddziału.

Ponadto, na niższy od zakładanego poziom wykonania planu w zakresie podatków i opłat w 2018 roku miały również niższe od planowanych wpłaty dokonane przez Zakład na rzecz PFRON (11.534 tys. zł) w 2018 roku (62,3% wykonania planu). Kwota wpłat na PFRON w ubiegłym roku stanowiła 32,0% całości kosztów podatków i opłat. W ujęciu r/r nastąpił znaczący spadek tych kosztów o 6.966 tys. zł, tj. o 21,3%, który był pochodną nowelizacji (obowiązującej od 1.07.2016 r.) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.), wprowadzającej zmiany w sposobie wyliczania ulg na PFRON przez Zakłady Pracy Chronionej („ZPCh”). W efekcie, zmiany spowodowały zwiększenie się kwot obniżających wpłatę na PFRON dokonywaną przez Zakład, korzystający z usług ZPCh. Ponadto wpływ na niższe wykonanie miał wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Zakładzie. W 2018 roku wskaźnik zatrudnienia tych osób wyniósł 3,80 i wzrósł r/r o 0,6.

3.5. Wynagrodzenia

Wynagrodzenia w 2018 roku wyniosły ogółem 2.470.663 tys. zł (tj. 99,7% planu) i stanowiły 58,3% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych).

W porównaniu do roku 2017 nastąpił niewielki spadek wykonania kosztów wynagrodzeń ogółem o kwotę 579 tys. zł. (tj. o 0,02%). W 2017 roku koszty wynagrodzeń ogółem wyniosły 2.471.242 tys. zł i zostały zrealizowane w 99,8% planu. W 2018 roku koszty wynagrodzeń ogółem były niższe od kwoty planowanej o 8.262 tys. zł (tj. o 0,3%).

Dominujący wpływ na poziom realizacji kosztów wynagrodzeń za 2018 rok, miały koszty wynagrodzeń osobowych, które zostały zrealizowane w kwocie 2.454.427 tys. zł (tj. 100,0%). W porównaniu r/r nastąpił wzrost wynagrodzeń osobowych o 185 tys. zł.

Fundusz wynagrodzeń osobowych na 2018 rok zaplanowany został zgodnie z limitem wynikającym z wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów, tzn. na poziomie planu wynagrodzeń osobowych na 2017 roku.

Tabela 9. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie wynagrodzeń.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Wynagrodzenia ogółem	2 471 242	99,8%	2 478 925	2 470 663	99,7%
Wynagrodzenia osobowe	2 454 242	100,0%	2 454 873	2 454 427	100,0%
Pozostałe wynagrodzenia	17 000	78,6%	24 052	16 236	67,5%

Pozostałe wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 16.236 tys. zł tj. w kwocie niższej od zaplanowanej o 7.816 tys. zł (tj. o 32,5%). W porównaniu do 2017 roku nastąpił spadek pozostałych wynagrodzeń o 764 tys. zł (tj. o 4,5%).

Na niższe wykonanie planu w zakresie pozostałych wynagrodzeń, wpływ miały:

- zmniejszenie liczby zleczanych przez lekarzy orzeczników dodatkowych badań, opinii specjalistycznych oraz konsultacji lekarzy i psychologów – konsultantów Zakładu, z uwagi na mniejszą liczbę wniosków ubezpieczonych o przyznanie świadczenia rentowego oraz wykorzystywanie w postępowaniu o przyznanie świadczenia rentowego dokumentacji medycznej ubezpieczonego,
- zmiana źródła finansowania kosztów lekarzy konsultantów w trakcie roku – z umów cywilnoprawnych na zakup usług, w związku z zakładaniem przez nich działalności gospodarczej,
- mniejsze zapotrzebowanie na usługi tłumaczy języka migowego,

- rezygnacja lekarzy konsultantów ze współpracy z ZUS,
- niższe koszty wypłacane radcom prawnym z tytułu zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym.

3.6. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

Ubezpieczenia społeczne i innych świadczenia w 2018 roku wyniosły ogółem 518.803 tys. zł, (tj. 94,5 % planu) i w strukturze stanowiły 12,2% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych). Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń były niższe od planowanej 30.006 tys. zł (tj. o 5,5%).

Dominujący wpływ na poziom realizacji tych kosztów miały koszty składek na ubezpieczenia społeczne (77,5% ogółu tych kosztów), które zostały zrealizowane w kwocie 401.908 tys. zł (tj. 98,0% planu). W porównaniu r/r nastąpił wzrost kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń o kwotę 2.049 tys. zł (tj. o 0,4 %), co było konsekwencją podwyższenia w 2017 roku funduszu wynagrodzeń osobowych (w maju ze skutkiem od 01.01.2017 oraz lipcu ze skutkiem od 01.08.2017). W roku 2017 koszty składek na ubezpieczenie społeczne i inne świadczenia wyniosły 516.754 tys. zł (tj. 94,7% planu).

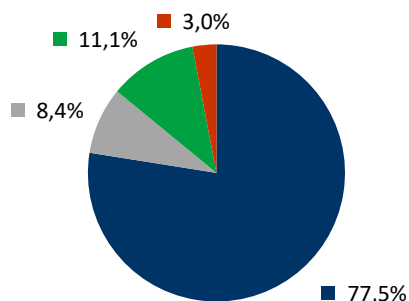
Tabela 10. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	516 754	94,7%	548 809	518 803	94,5%
Składki na ubezpieczenie społeczne	400 524	98,4%	410 312	401 908	98,0%
Składki na Fundusz Pracy	43 572	78,2%	58 480	44 251	75,7%
Świadczenia socjalne	57 137	100,0%	58 067	57 175	98,5%
Inne	15 521	61,1%	21 950	15 469	70,5%

Struktura kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń w 2018 roku była zbieżna ze strukturą kosztów z 2017 roku.

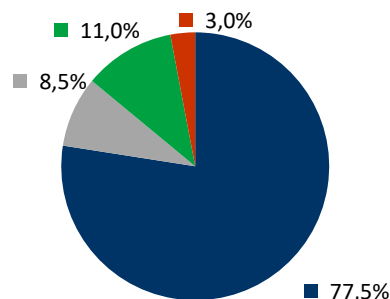
Strukturę kosztów usług obcych w 2017 i 2018 roku przedstawiają wykresy 15 i 16.

Wykres 15. Struktura kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na dn. 31.12.2017 r.

■ Składki na ubezpieczenie społeczne
■ Składki na Fundusz Pracy
■ Inne
■ Świadczenia socjalne

Wykres 16. Struktura kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń na dn. 31.12.2018 r.

Poziom wykonania planu w zakresie kosztów składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowi bezpośrednią pochodną wysokości wykonania planu w zakresie wynagrodzeń osobowych i pozostałych. W 2018 roku wyższe wykonanie kosztów na ubezpieczenie społeczne i na FP, było skutkiem podwyższenia funduszu wynagrodzeń osobowych w 2017 roku.

Niższe wykonanie planu w zakresie składek na Fundusz Pracy jest konsekwencją braku możliwości precyzyjnego oszacowania tego kosztu, z uwagi na liczne wyłączenia określone w art. 104a i 104b ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), tj. zwalniające pracodawcę z obowiązku opłacania tych składek m.in za osoby powracające z urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego (przez okres 36 miesięcy od powrotu), jak również za pracowników powyżej 55 (kobiety) i 60 (mężczyźni) roku życia. Niektóre z tych czynników mają charakter deklaracyjny, co dodatkowo potęguje problem z precyzyjnym oszacowaniem kosztów w tym zakresie.

3.7. Pozostałe koszty

Pozostałe koszty rodzajowe w 2018 roku wyniosły ogółem 30.006 tys. zł (tj. 66,6% planu) i stanowiły 0,7% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych). Pozostałe koszty rodzajowe były niższe od kwoty planowanej o 15.034 tys. zł (tj. o 33,4 %). W porównaniu do roku 2017 nastąpił spadek pozostałych kosztów o kwotę 55 tys. zł (tj. o 0,2%). W roku 2017 koszty te wyniosły 30.061 tys. zł (tj. 65,5%).

Tabela 11. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie pozostałych kosztów.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Pozostałe	30 061	65,5%	45 040	30 006	66,6%

W zakresie pozostałych kosztów rodzajowych najistotniejsze pozycje stanowiły: zwroty kosztów stawiennictwa osobom wzywanych przez Zakład (kwota 12.104 tys. zł) oraz koszty podróży służbowych, w tym: związanych z kontrolą (5.295 tys. zł), ze szkoleniami (3.488 tys. zł) oraz pozostałych (4.054 tys. zł). Na niższe od zakładanego wykonanie planu wpłynęły przede wszystkim niższe od zaplanowanych (o 4.253 tys. zł) koszty podróży służbowych ogółem.

3.8. Koszty finansowe

Koszty finansowe w 2018 roku (łącznie z kosztami nieplanowanymi) wyniosły ogółem 254 tys. zł (tj. 25,4% planu). Koszty planowane wyniosły 73 tys. zł, natomiast 181 tys. zł stanowiły koszty nieplanowane, z tytułu ujemnych różnic kursowych (151 tys. zł) oraz strat ze zbycia inwestycji (30 tys. zł).

W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił wzrost kosztów finansowych (z uwzględnieniem kosztów nieplanowanych) o kwotę 99 tys. zł.

Tabela 12. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie kosztów finansowych.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Koszty finansowe	155	15,5%	1 000	254	25,4%

3.9. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne w 2018 roku wyniosły ogółem 6.324 tys. zł (tj. 51,4% planu) i stanowiły 0,1% kosztów ogółem (bez operacji niemających odzwierciedlenia w przepływach finansowych). Pozostałe koszty operacyjne planowane wyniosły 6.288 tys. zł, natomiast 36 tys. zł stanowiły koszty nieplanowane tj. koszty skutków zdarzeń losowych o charakterze nadzwyczajnym. Pozostałe koszty operacyjne były niższe od kwoty planowanej o 5.976 tys. zł.

W porównaniu do roku 2017 nastąpił spadek pozostałych kosztów operacyjnych o kwotę 536 tys. zł, na co kluczowy wpływ miały koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego od dochodzonych roszczeń i należności, które w 2018 roku wyniosły 5.525 tys. zł, co stanowiło 87,4% ogółu

pozostałych kosztów operacyjnych. Koszty te wykazały tendencję spadkową r/r o 13,3%. W roku 2017 koszty te wyniosły 6.370 tys. zł.

Tabela 13. Wykonanie planu finansowego za 2018 r. w zakresie pozostałych kosztów operacyjnych.

Wyszczególnienie	2017		2018		
	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu	Plan po zm. 28.09.2018 r.	Wykonanie okres styczeń-grudzień	% wykonania planu
	tys. zł		tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Pozostałe koszty operacyjne	6 860	72,5%	12 300	6 324	51,4%

4. Wydatki inwestycyjne

Wykonanie planu rzeczowo - finansowego działalności ZUS w zakresie budowy i zakupów środków trwałych w 2018 roku wyniosło 217.010 tj. 38,4% planu. W części tabelarycznej wykonania planu informację w tym zakresie wykazano w pozycji „Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”.

Szczegółowe informacje o poszczególnych zadaniach zawiera odrębne sprawozdanie z realizacji planu rzeczowo - finansowego działalności ZUS w zakresie budowy i zakupów środków trwałych w 2018 roku.

5. Odsetki do otwartych funduszy emerytalnych

Do końca grudnia 2018 r. Zakład przekazał do OFE tytułem odsetek dotyczących zaległości z lat ubiegłych odsetki w wysokości 1.704 tys. zł. Równocześnie wartość odsetek wycofanych z OFE (za lata 1999-2018) w tym samym okresie wyniosła 195 tys. zł. W zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą ZUS planie finansowym ZUS na rok 2018 na ten cel zabezpieczono środki w kwocie 36.137 tys. zł.

6. Wynik finansowy

W 2018 roku wynik finansowy Zakładu wyniósł 267.620 tys. zł. Na wysokość wyniku finansowego w 2018 roku miały wpływ przychody i koszty Zakładu szczegółowo opisane w części opisowej niniejszego sprawozdania. Wynik finansowy zaprezentowany w *Sprawozdaniu z wykonania planu finansowego ZUS za 2018 rok* różni się od wyniku zaprezentowanego w *Rachunku Zysków i Strat* tym, że nie uwzględnia skutków wyceny bilansowej części składników aktywów i pasywów, w wyniku której dokonano odpisów aktualizujących oraz zawiązania lub rozwiązywania rezerw.

7. Środki finansowe

Na dzień 31.12.2018 r. Zakład dysponował środkami finansowymi (po wyłączeniu środków finansowych o ograniczonej możliwości dysponowania) ogółem w kwocie 1.750.096 tys. zł, z czego środki pieniężne wyniosły 1.049.453 tys. zł. Środki finansowe faktycznie uzyskane przez Zakład były wyższe od szacowanych na potrzeby przewidywanego wykonania planu finansowego ZUS za rok 2018. Przyczyny wyższych niż szacowano środków finansowych na koniec roku wynikały

z uzyskania wyższych niż planowano przychodów oraz niższych kosztów bieżących i wydatków inwestycyjnych.

8. Zobowiązania, należności i zapasy

Wartość zobowiązań wg stanu na 31.12.2018 r. wyniosła 590.148 tys. zł, w tym: zobowiązań z tytułu rozrachunków – 553.618 tys. zł oraz utworzonej rezerwy na odsetki z tytułu opóźnień w przekazywaniu składek do OFE dotyczących zaległości z lat ubiegłych – 35.733 tys. zł. Wartość zapasów wg stanu na 31.12.2018 r. wyniosła 11.473 tys. zł, a należności 41.967 tys. zł.

Załącznik – Sprawozdanie RB-40 z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2018 rok, planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od początku roku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej:	Rb-40	Adresat:
Zakład Ubezpieczeń Społecznych – cz. 73	sprawozdanie z wykonania, określonego w ustawie	Ministerstwo Finansów
ul. Szamocka 3, 5	budżetowej na 2018 rok, planu finansowego	Departament Budżetu Państwa
01-748 Warszawa	Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	ul. Świętokrzyska 12
	okres sprawozdawczy: IV kwartał 2018	00-916 Warszawa
Numer identyfikacyjny REGON: 000017756	01.01.2018-31.12.2018	

Część A. Dane u układzie memoriałowym

Poz.	Treść ¹⁾	Wykonanie za rok poprzedzający rok sprawozdawczy	Rok sprawozdawczy		
			plan wg ustawy budżetowej	plan po zmianach	wykonanie
		w tysiącach złotych			
1	2	3	4	5	6
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU:				
	Środki pieniężne	794 585	521 187	835 441	835 441
	Inne aktywa finansowe	504 155	291 627	605 132	605 132
	Należności	58 068	58 068	36 665	36 665
	Zapasy	15 011	15 011	10 987	10 987
	Zobowiązania, w tym:	545 883	350 000	530 635	530 635
	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	43 153	10 000	36 137	36 137
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	4 299 243	4 399 356	4 508 181	4 506 821
1.	Odpis z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	3 607 499	3 705 499	3 705 499	3 705 499
2.	Odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych	2 627	3 022	3 022	3 022
3.	Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS	213 054	224 399	224 399	230 182
	z tego:				
3.1.	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na otwarte fundusze emerytalne	12 961	13 077	13 077	13 125
3.2.	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	58 008	59 776	59 776	64 825
3.3.	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne	142 085	151 546	151 546	152 232
4.	Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty:	252 057	270 632	270 632	260 503
4.1.	- rent socjalnych	67 069	77 209	77 209	78 586
	- zasiłków i świadczeń				
4.2.	przedemerytalnych	24 760	26 159	26 159	16 823
4.3.	- świadczeń na rzecz kombatanatów	22 938	22 876	22 876	22 445
4.4.	- świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS	15 491	15 836	15 836	16 066
4.5.	- obsługa pozostałych świadczeń	121 798	128 552	128 552	126 583
5.	Przychody finansowe	32 309	34 290	34 290	29 084
5.1.	- odsetki	29 465	34 290	34 290	29 011
6.	Pozostałe przychody	191 696	161 514	270 339	278 531
III.	KOSZTY OGÓŁEM	4 302 078	4 849 939	4 849 939	4 239 201
1.	Koszty według rodzaju	4 295 063	4 836 639	4 836 639	4 232 623
1.1.	amortyzacja w tym:	299 156	397 472	397 472	238 307
	-zakup wyposażenia o niskiej wartości	2 920	5 910	5 910	4 647
1.2.	- materiały i energia	103 513	142 000	142 000	100 880
1.3.	- usługi obce	833 478	1 167 430	1 167 430	837 891
1.3.1.	- usługi pocztowe i bankowe	282 746	339 850	364 850	324 537
1.3.2.	- usługi telekomunikacyjne	15 419	22 100	18 100	15 660
1.3.3.	- usługi związane z przetwarzaniem danych	295 240	460 600	440 600	252 453
1.3.4.	- pozostałe	240 073	344 880	343 880	245 242
1.4.	- podatki i opłaty, w tym:	40 859	56 963	56 963	36 073
1.4.1.	- podatki stanowiące źródło dochodów własnych	9 880	11 141	11 141	9 868

1.4.2.	- jednostek samorządu terytorialnego	2 287	3 100	3 100	2 295
1.4.3.	- opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	14 042	24 222	24 222	12 376
1.4.4.	- opłaty urzędowe	14 650	18 500	18 500	11 534
1.5.	- wypłaty na PFRON	2 471 242	2 478 925	2 478 925	2 470 663
1.5.1.	- wynagrodzenia	2 454 242	2 454 873	2 454 873	2 454 427
1.5.2.	- osobowe	17 000	24 052	24 052	16 236
1.6.	- pozostałe	516 754	548 809	548 809	518 803
1.6.1.	- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	400 524	410 312	410 312	401 908
1.6.2.	- składki na ubezpieczenie społeczne	43 572	58 480	58 480	44 251
1.6.3.	- składki na Fundusz Pracy	57 137	58 067	58 067	57 175
1.6.4.	- świadczenia socjalne	15 521	21 950	21 950	15 469
1.6.5.	- składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	30 061	45 040	45 040	30 006
1.7.	- inne	155	1 000	1 000	254
2.	- pozostałe	6 860	12 300	12 300	6 324
2.1.	Koszty finansowe				
2.2.	- obsługa długu				
2.3.	- inne				
3.	Pozostałe koszty				
IV.	WYNIK BRUTTO (poz. II-III)	-2 835	-450 583	-341 758	267 620
V.	OBOWIAZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO				
VI.	WYNIK NETTO (poz. IV - V)	-2 835	-450 583	-341 758	267 620
VII.	Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	164 760	564 793	564 793	217 010
VIII.	STAN NA KONIEC ROKU:				
	Środki pieniężne	835 441	384 883	384 883	1 049 453
	Inne aktywa finansowe	605 132	0	700 000	700 643
	Należności	36 665	58 068	36 665	41 967
	Zapasy	10 987	15 011	10 987	11 473
	Zobowiązania, w tym:	530 635	545 883	545 883	590 148
	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	36 137	0	0	35 733

Część B. Dane uzupełniające

Część D. Dane uzupełniające		Wykonanie za rok poprzedzający rok sprawozdawczy	Rok sprawozdawczy		
Poz.	Treść		plan wg ustawy budżetowej	plan po zmianach	wykonanie
			w tysiącach złotych		
1	2	3	4	5	6
	ZOBOWIĄZANIA	530 635	545 883	545 883	590 148
1	Inne w tym:	530 635	545 883	545 883	590 148
1.1.	- wymagalne	5	0	0	5
1.2.	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	36 137	0	0	35 733
LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)		45 146	45 279	45 279	44 705

Część C. Dane uzupełniające

Poz.	Treść	Wykonanie za rok poprzedzający rok sprawozdawczy	Rok sprawozdawczy		
			plan wg ustawy budżetowej	plan po zmianach	wykonanie
			w tysiącach złotych		
1	2	3	4	5	6
	ZOBOWIĄZANIA według wartości nominalnej	530 635	545 883	545 883	590 148
1	Papiery wartościowe	0	0	0	0
2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:	0	0	0	0
	- wobec sektora finansów publicznych				
	- wobec pozostałych				
3	Depozyty	0	0	0	0
4	Inne w tym:	530 635	545 883	545 883	590 148
4.1	zobowiązania wymagalne	5			5
4.2	z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	36 137	0	0	35 733

993800/301/ /2019

Uchwała Nr ...²⁰

Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia ^{26 marca} 2019 r.

w sprawie przyjęcia „Sprawozdania z wykonania planu finansowego Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych za 2018 rok”

Na podstawie art. 74 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 i 303) oraz § 7 ust. 1 Regulaminu Działania Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 18/VII/99 Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 października 1999 r., zmienionej uchwałą Nr 3/I/III/2010 z dnia 27 stycznia 2010 r. uchwała się, co następuje:

§ 1.

Zarząd Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyjmuje „Sprawozdanie z wykonania planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za 2018 rok”, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2.

Przyjęte „Sprawozdanie z wykonania planu finansowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za 2018 rok”, podlega przekazaniu do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Członkowi Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nadzorującemu Pion Finansów i Realizacji Dochodów.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezes Zakładu

.....

Członkowie Zarządu

.....

.....

.....

.....

.....